

Kukoistava kotihoito -hankkeen

UUTISKIRJE

1/2018

Tässä Kukoistava kotihoito –hankkeen toisessa uutiskirjeessä asiantuntijatuki Nordic Healthcare Group (NHG) ja yhteistyökumppanit Lääkehoidon turva, Keski-Suomen Muistiyhdistys ry. sekä JAMK kertovat osallistumisestaan hankkeeseen. Lisäksi kirjeestä löytyy muutosagentti Tuija Koiviston terveiset.

Kehittämistyötä tehdään kaikissa kunnissa aktiivisesti. Jokainen kunta on aloittanut kuntouttavien arviointijaksojen pilotoinnit, ympärivuorokautinen kotihoito toimii tai toteutussuunnitelma on valmiina kaikissa kunnissa ja paljon palveluita tarvitsevien asiakkaiden pilotointeja on muodostumassa. Osaamiskartoitus on tehty maakunnan kotihoidon henkilöstölle.

Hanketiimi

MITEN KOTIHOITOA SAADAAN KUKOISTAMAAN?

Keski-Suomeen halutaan luoda kukoistava, eli vaikuttava ja kilpailukykyinen kotihoito. Kotihoito kukoistaa, kun asiakaskokemus on hyvä, tukea räätälöidään asiakastarpeisiin, toiminta on ennaltaehkäisevää ja kuntouttavaa, henkilöstö voi hyvin ja toiminnan talous sekä kustannustehokkuus ovat kestäväällä pohjalla. Tämä edellyttää, että rajallinen määrä tarjolla olevia ammattilaisia osataan hyödyntää joustavasti ja täysimääräisesti ja yhteistyö kotihoidon, terveyspalvelujen ja muiden toimijoiden välillä on sujuvaa. Tavoitteen saavuttamisessa korostuu johtaminen, mikä edellyttää vertailukelpoista tietoa toiminnasta ja sen kehityksestä.

Nordic Healthcare Group (NHG) tukee Keski-Suomen toimijoita kukoistavan kotihoidon luomisessa asiantuntemuksella ja kokemuksella hyväksi todettujen toimintamallien kehittämisestä ja käyttöönottamisesta eri puolilla Suomea. Tuki liittyy mm. maakunnan palvelulupauksen määrittelyyn, tulevan valinnanvapauden edellyttämän neuvonnan ja asiakasohjauksen uudelleenjärjestämiseen, sekä kuntouttavien toimenpiteiden kohdentamiseen niitä eniten tarvitseville. NHG:n työn erityisinä painopisteinä ovat tietojohdaminen ja kotihoidon palvelutuotannon kehittäminen ns. tarvepohjaisista toimintamallista jalkauttamalla. Tietojohdamisen osalta on luotu työkalu Keski-Suomen kotihoidoyksikköjen kehityksen säännölliseen seurantaan. Tarvepohjaisella toimintamallilla varmistetaan henkilöstön joustavampaa hyödyntämistä siellä missä tarve on suurin: oikea määrä hoitajia oikeaan paikkaan oikeaan aikaan!

Johan Groop, päävastuullinen asiantuntija
Anne Kaarnasaari, projektipäällikkö, asiakasohjaus
Riikka-Leena Leskelä, projektipäällikkö, hoitoketjut
Mikko Mulari, projektipäällikkö, tietojohdaminen

LÄÄKEHOITO KUNTOON

Epätasapainossa oleva monilääkitys heikentää monen kotihoidon asiakkaan elämänlaatua. Moniammatillisella lääkehoidon kokonaisarviointilla paneudutaan syvemmin lääkityksen ongelmiin. Farmaseutti haastattelee asiakasta rauhassa hänen voinnistaan ja lääkehoitonsa onnistumisesta. Lääkehoidon asiantuntijana hän osaa arvioida lääkityksen tarkoituksenmukaisuutta, tehoa, turvallisuutta ja taloudellisuutta. Lääkityksen tulisi olla juuri asiakkaalle sopiva. Se ei saisi aiheuttaa haittoja enempää kuin hyötyä. Oikea lääkityskokonaisuus tukee terveyttä ja estää turhia terveydenhuollon käyntejä. Jopa 10-30% sairaalapäivystysten käynneistä johdetaan lääkitysongelmista.

Lääkehoidon Turva pilotoi Kukoistava Kotihoito –hankkeessa lääkehoidon kokonaisarviointeja Joutsassa ja Jyväskylässä. Moniammatillisen tiimin tapaamisiin osallistui farmaseutin lisäksi lähi- tai sairaanhoitaja ja lääkäri. Hoitajat tunsivat asiakkaan taustan ja pystyivät toteuttamaan ja seuraamaan lääkehoitoa ja sen vaikutuksia. Lääkäri teki farmaseutin ehdotusten mukaisesti tarvittavat lääkemuu- tokset ja oli vastuussa asiakkaan hoidosta. Hän sai päätöksensä tueksi valmiit muutosehdotukset farmaseutilta.

Tuloksia pilotoinnista käydään läpi keväällä 2018. Samalla pyritään etsimään tapoja juurruttaa maakuntaan moniammatillista toimintamallia, jossa farmaseutti osallistuu asiakkaan lääkehoitoon kiinteänä osana terveydenhuoltoa.

Maria Mäkelä
Vuoden Farmaseutti 2017, Lääkehoidon Turva

MUISTIKUNTOUTUKSEN KEHITTÄMINEN

Keski-Suomen Muistiyhdistys ry. on muistisairaiden ja heidän läheistensä oma järjestö koko Keski-Suomen alueella. Teemme työtä asiakkaidemme puolestapuhujana. Väestön vanhetessa muistisairaiden osuus kotihoidon asiakkaista kasvaa. Eri puolilla Suomea on todettu, että nykyiset toimintamallit kotihoidossa eivät tue parhaalla mahdollisella tavalla muistisairaana arvokasta elämää kotona.

Muistisairaiden oman äänen kuuleminen on tärkeää. Lähdimme heti hankkeen alkuvaiheessa selvittämään, millaista kotihoidon tulisi heidän mielestään olla. Tuloksesta koottiin ”huoneentaulu”, jonka voi lukea osoitteesta www.ksmuistiyhdistys.fi/blogi/. Se miten yksilöllinen, aito, kiireetön, arkista ohjausta sisältävä kotihoito käytännössä toteutetaan, riittää vielä pohtimista. Yksi asia ainakin näyttäisi selvältä - yhteistyön malleja eri toimijoiden ja läheisten välillä tulisi kehittää.

Selvitimme syksyn aikana myös muistiasiakkaiden kuntoutuksen toteutumista Keski-Suomessa asiakkaan polun eri vaiheissa. Toimintamallit näyttävät vaihtelevan kunnittain ja toimijoittain merkittävästi. Muistisairauden vaiheet ovat erilaiset ja yksilölliset, joten eri vaiheissa tarvitaan erilaista apua ja tukea. Raportin voi lukea nettisivuiltamme www.ksmuisti.fi.

Maakunnallisen muistikuntoutuksen kehittäminen jatkuu tiiviisti Kukoistava kotihoito –hankkeen yhteistyökumppanina kevään 2018 aikana. Syksyllä 2017 alkanut Muistikuntoutuksen pilotti etenee kevään 2018 aikana pilotointikunnissa eli Hankasalmella, Uraisilla ja Äänekoskella. Nykyisten, jo hyväksi havaittujen toimintamallien lisäksi pilotoinnissa kehitetään uusia muistikuntoutuksen osa-alueita ja toiminta on tarkoitus laajentaa kevään aikana koko Keski-Suomen maakuntaan. Erityisiä kehittämisen painopistealueita ovat mm. muistisairaana kuntakohtaisen polun mallintaminen, muistitiimien perustaminen sekä muistisairaana arvokas kohtaaminen ja tukeminen, unohtamatta hänen omaisiansa ja läheisiään. Lisäksi kuntien kotihoidon henkilöstöä tuetaan maakunnallisen muistitoiminnan ja muistikuntoutuksen toteuttamisessa, kehittämisessä sekä toimintamallien vakiinnuttamisessa osaksi kotihoidon arkea. Muistakaa jäädä kuulolle.

Ulla Halonen, Lea Jokela ja Marianna Ikonen

Kukoistava kotihoito

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU MUKANA KUKOISTAVA KOTIHOITO-HANKKEESSA – ALUSTAVIA TULOKSIA KYSELYISTÄ JA KARTOITUKSISTA

Kotihoidon asiakkaita on kuultava ja kuunneltava

Kukoistava kotihoito –hankkeessa haastateltiin toukuussa 207 kotihoidon asiakasta eri puolella Keski-Suomea. Haastattelutulosten mukaan nykyinen kotihoito sai hyvää palautetta ja kotihoidon palveluja on pääosin pidetty riittävinä. Esille tuli kuitenkin lisätoiveita, kuten tuen saaminen toimintakyvyn ylläpitämiseksi (esimerkiksi apua ulkoiluun sekä harjoittelua arkitöiden suorittamiseen ja lihasvoiman parantamiseen). Myös ystäväpalvelun kehittämiseksi näyttäisi olevan tarvetta. Asiakkaat pitivät tärkeänä kotihoidon asiakaslähtöisyyttä, jota kuvattiin kotihoidon sisällön ja palvelujen yhteisenä suunnitteluna asiakkaan kanssa. Lisäksi korostettiin tarvetta keskustella kotihoidon henkilöstön kanssa siitä, kuinka asiakas voi omalla toiminnallaan vaikuttaa kotona pärjäämiseensä. Kotihoidon käyntien aikana tulisi olla mahdollisuus keskustella vapautuneesti omista huolen ja pelon aiheista. Asiakkaiden mielestä parhaiten kotona pärjäämistä tukevat omaisten ja läheisten tuki, omat elämäntavat ja kotihoidon palvelut.

Kotihoidon työntekijöiden osaaminen

Kotihoidon henkilökunnan osaamiskartoitukseen vastasi 738 työntekijää. Tulosten analyysi on meneillään ja niiden pohjalta saadaan esille osaamisprofiileja ja kehittämisalueita ammattiryhmittäin ja alueittain. Kysely antaa hyvän kuvan kotihoidon olemassa olevista resursseista ja toisaalta siitä, millaista osaamista kotihoidon kentällä tarvitaan lisää.

JAMK:n asiantuntijat ovat edelleen kevään aikana mukana kehittämässä maakunnallisia toimintamalleja, kuten kuntouttavia arviointijaksoja, tehostettuja kotikuntoutusjaksoja sekä muistikuntoutusta. Lisäksi tavoitteena on kehittää paljon palveluja tarvitsevien kotihoidon asiakkaiden kotiutumisprosessia ja palvelupolkuja.

Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Kristiina Juntunen, Jaana Paltamaa, Pirjo Tiikkainen,
Aila Pikkarainen ja Kare Norvapalo

jamk.fi

Jyväskylän ammattikorkeakoulu

KESKI-SUOMEN TULEVAN MAAKUNNAN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMAN ENSIMMÄINEN VERSIO ON JULKAISTU

Järjestämissuunnitelmassa

(<http://www.ks2020.fi/jarjestaminen/>) kuvataan kaikki ne tehtävät ja vastuut, joita maakunnalle tulevaisuudessa nykyisten lakiluonnosten mukaan kuuluu. Sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuudet on kuvattu sote-tietopakettien mukaisella jaotellulla. Näin ollen ikäihmisten palvelukokonaisuus on pääosin kuvattu Hoito-hoiva palveluiden alla. Neuvonta- ja asiakasohjaus löytyy oman otsikon alta ja geriatrinen kuntoutus on osana lääkinnällisen kuntoutuksen kokonaisuutta. Järjestämissuunnitelma on vielä keskeneräinen, mutta luonnosversioon toivotaan mahdollisimman paljon kommentteja osoitteessa www.otakantaa.fi/fi/hankkeet/201/.

Tulevassa maakunnassa palvelujen järjestäminen ja tuottaminen erotetaan. Järjestäjän määrittelemät velvoitteet ovat palveluntuottajille samanlaisia riippumatta siitä, tuotetaanko palvelut maakunnan oman palveluorganisaation tai yksityisten palveluntuottajien toimesta.

Mikäli valinnanvapauslaki toteutuu lakiluonnoksen mukaisesti, on kotihoidon asiakkaalla tulevaisuudessa mahdollisuus valita myös yksityinen palveluntuottaja joko asiakassetelillä tai henkilökohtaisella budjetilla. Maakunta määrittelee kotihoidolle tavoitteet, myöntämisperusteet, palvelun sisällön ja laatuvaatimukset, asiakasmaksut sekä tuottajakriteerit. Kotihoidon asiakkaan valinnanvapauden tuki toteutuu asiakasohjauksessa, jossa tehdään myös palvelutarpeen selvittäminen ja päätökset myönnettävistä palveluista, jotka kirjataan asiakassuunnitelmaan.

Tuija Koivisto
I&O kärkihankkeen muutosagentti

Kukoistava kotihoito

Kukoistava kotihoito –hankkeen kehittäjätiimi

Kuvassa vasemmalta Suvi Manninen, Eeva-Liisa Saarman, Heidi Taskinen, Eija Janhunen ja Anne-Mari Hakala (kuva: Pirjo Ala-Hynnillä)

Kukoistava kotihoito –hankkeen eteneminen

Hanke käynnistyi vuoden 2017 alusta ja jatkuu 31.10.2018 saakka. Vuoden 2017 keväällä kehitettiin työpajoissa maakunnallisia toimintamalleja yhteistyössä kuntien kotihoidon työntekijöiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Kesän aikana kunnat tekivät maakunnallisten toimintamallien pohjalta juurruttamissuunnitelmia, joiden pohjalta soveltavat malleja omaan toimintaansa. Kunnat ovat juurruttaneet ja pilotoineet toimintamalleja syksystä 2017 alkaen. Hanke on järjestänyt sparrauspäiviä kuntien juurruttamisen tukemiseksi sekä yhteistyön ja verkostoitumisen edistämiseksi.

Kevään 2018 aikana keskiössä on maakunnallisten toimintamallien yhdenmukaistaminen ja niiden juurruttaminen kuntiin. Seuraava **sparrauspäivä esimiehille ja juurruttamisvastaaville on 22.2. Äänekoskella.**

Seuraavassa uutiskirjeessä kerromme esimerkkejä kuntien pilotoinneista.

Kukoistava kotihoito

Pidetään yhteyttä! www.ks2020.fi

Hankepäällikkö Eeva-Liisa Saarman, p. 050 440 6297. Kehittämiskoordinaattorit: Anne-Mari Hakala p. 050 432 2926, Eija Janhunen p. 050 329 7691, Suvi Manninen p. 050 341 2409 ja Heidi Taskinen p. 04 6923 4420.

Sähköpostit muotoa etunimi.sukunimi@jkl.fi.